

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. kesäkuuta 2017
(OR. en)

9310/17

ECOFIN 413
UEM 162
SOC 393
EMPL 307
COMPET 410
ENV 509
EDUC 237
RECH 193
ENER 232
JAI 492

ILMOITUS

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	ST 9255/17 ECOFIN 384 UEM 133 SOC 362 EMPL 277 COMPET 379 ENV 479 EDUC 207 RECH 163 ENER 203 JAI 455 – COM(2017) 524 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI Slovakian vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuoden 2017 vakaushjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2017) 524 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ...päivänä ...kuuta ...,

Slovakian vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuoden 2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² perusteella varoituskansalaisia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Slovakia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto vahvisti suosituksen 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2017 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta, jäljempänä 'euroalueen suositus'³.
- (2) Koska Slovakia kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Slovakian olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 2 ilmenevä euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.
- (3) Slovakiaa koskeva vuoden 2017 maaraaportti julkaistiin 22 päivänä helmikuuta 2017. Siinä arvioitiin Slovakian edistymistä neuvoston 12 päivänä heinäkuuta 2016 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja sen kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa.
- (4) Slovakia toimitti vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2017 vakausohjelmansa 26 päivänä huhtikuuta 2017. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ EUVL C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (5) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁴ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (6) Slovakiaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota. Hallitus suunnittelee vuoden 2017 vakausohjelmassaan julkisen talouden alijäämän parantamista 1,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2017 ja asteittain edelleen 0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2019 ja 2020. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteena oleva 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen odotetaan saavutettavan vuonna 2018. Vuoden 2017 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan vähitellen 46 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2020 mennessä. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava.
- (7) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2016, että Slovakia sopeuttaa julkista taloutta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017. Komission kevään 2017 talousennusteen mukaan on vaarana, että tästä suosituksesta poiketaan jonkin verran vuonna 2017.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (8) Julkisen talouden tilanteen perusteella Slovakian odotetaan vuonna 2018 jatkavan sopeutusta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta, joka on 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen. Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen yhteisesti sovitun matriisin mukainen sopeutus tarkoittaa vaatimusta, jonka mukaan nettomääräisten julkisten perusmenojen⁵ nimellinen kasvu ei ole yli 2,9 prosenttia. Tällöin rakenteellinen sopeutus olisi 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jos toimintapolitiikka säilyy muuttumattomana, vaarana on, että tästä vaatimuksesta poiketaan merkittävästi, kun vuosia 2017 ja 2018 tarkastellaan yhdessä. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että Slovakian on oltava valmis toteuttamaan lisätoimia, joilla varmistetaan vaatimusten noudattaminen vuonna 2017, ja että vuonna 2018 tarvitaan lisätoimia, jotta vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia voidaan noudattaa. Kuten asetuksessa (EY) N:o 1466/97 säädetään, talousarviosuunnitelmien ja julkisen talouden toteutuman arvioinnissa olisi kuitenkin otettava huomioon jäsenvaltion rahoitusasema suhdanteet huomioiden. Kuten näihin maakohtaisiin suosituksiin liittyvässä komission tiedonannossa vuoden 2017 eurooppalaisesta ohjausjaksosta todetaan, vuoden 2018 alustavan talousarviosuunnitelman arvioinnissa ja sen jälkeen julkisen talouden vuoden 2018 toteutuman arvioinnissa on otettava asianmukaisella tavalla huomioon, että tavoitteena on saavuttaa sellainen finanssipolitiikan viritys, joka osaltaan sekä vahvistaa meneillään olevaa talouden elpymistä että varmistaa Slovakian julkisen talouden kestävyys. Tässä yhteydessä neuvosto panee merkille, että komissio aikoo tehdä kokonaisarvioinnin asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisesti, ottaen erityisesti huomioon Slovakian suhdannetilanteen.

⁵ Nettomääräisillä julkisilla menoilla tarkoitetaan julkisia kokonaismenoja ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä muutoksia työttömyysetuusmenoissa. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

- (9) Slovakian julkiseen talouteen kohdistuu pitkällä aikavälillä edelleen riskejä. Terveystenhuollon menot muodostavat edelleen riskin julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyydelle, sillä terveydenhuollon kustannustehokkuuden lisääminen on Slovakiassa edelleen haaste. Joitakin toimia on toteutettu sairaalahoidon järjeistämiseksi ja kustannusten alentamiseksi, mutta konkreettisia tuloksia ei ole vielä nähtävillä. Vuonna 2016 toteutetussa menojen uudelleenarvioinnissa on määritetty mahdollisia säästökohteita. Edistyminen kattavan terveydenhuolto- ja terveydenhuoltomenouudistuksen käytännön toteutuksessa on tähän mennessä viivästynyt, kun on otettu käyttöön maksujärjestelmä, jossa potilaat ryhmitellään diagnoosien perusteella, ja sähköisten terveydenhuoltojärjestelmien käyttöönotto etenee hitaasti. Julkisen eläkejärjestelmän alijäämän arvioidaan pitkällä aikavälillä kaksinkertaistuvan, ja eläkeikä on Slovakiassa unionin alhaisimpia. Viimeaikaiset eläkejärjestelmän mukautukset ovat olleet pitkälti tapauskohtaisia ja lyhytaikaisia.
- (10) Veronkierto ja verojen välttely on vähentynyt, ja vapaaehtoista verolainsäädännön noudattamista pyritään lisäämään. Parannukset veronkannossa ovat vähentäneet merkittävästi aiemmin suurta alv-vajetta. Alv-petosten vähentyminen on vaikuttanut myönteisesti myös yhtiöveron kantoon. Verohallinto ottaa painopisteeksi alv-säännösten noudattamisen parantamisen, joka toteutetaan erityisesti tarkastusten avulla. Samaan aikaan tutkitaan muita toimia, joilla verosäännösten vapaaehtoista noudattamista voitaisiin lisätä.

- (11) Vaikka työmarkkinoilla on tapahtunut kehitystä talouden vankan elpymisen ja vahvan työpaikkojen luomisen ansiosta, pitkäaikaistyöttömyys on edelleen ongelma. Pitkäaikaistyöttömyysaste on yhä unionin korkeimpia. Ongelma koskettaa erityisesti syrjäytyneitä romaneja, matalan osaamistason työntekijöitä ja nuoria. Myös alueelliset erot ovat edelleen suuret, sillä työttömyysluvut ovat maan itäosassa kaksinkertaiset Bratislavaan verrattuna. Aikuisten osallistuminen elinikäiseen oppimiseen ja uuden mahdollisuuden tarjoavaan koulutukseen on edelleen vähäistä. Huolimatta käynnissä olevasta julkisten työvoimapalvelujen uudistuksesta ja toimenpiteistä, joilla pienipalkkaisia kannustetaan työhön, yksilöllisen tuen antaminen pitkäaikaistyöttömille ja muita heikommassa asemassa oleville ryhmille on edelleen vaikeaa, muun muassa autettavien suuren määrän vuoksi. Pitkälti Euroopan sosiaalirahastosta rahoitetussa Slovakian toimintasuunnitelmassa pitkäaikaistyöttömien integroimiseksi työmarkkinoille asia pyritään korjaamaan räätälöityihin palveluihin perustuvalla kokonaisvaltaisella toimintatavalla. Siihen kuuluu asiantuntijaneuvontaa, uusi profilointijärjestelmä, yhteistyötä yksityisten työnvälitystoimistojen kanssa ja kohdennettuja koulutusohjelmia, joita työnantajat ovat suunnitelleet alueellisten työmarkkinoiden tarpeiden perusteella. Romanian osallistuminen Slovakian työmarkkinoille on edelleen hyvin vähäistä, ja heidän työllisyysasteensa nostaminen etenee hitaasti. Romanian heikot työmarkkinatulokset johtuvat muun muassa alhaisesta koulutus- ja osaamistasosta ja syrjinnästä. Synnytysikäisten naisten alhainen työllisyysaste johtuu pitkästä vanhempainlomasta (jopa kolme vuotta), jota isät harvoin käyttävät, etenkin alle 3-vuotiaille lapsille tarjolla olevien lastenhoitopalvelujen puutteesta ja joustavien työaikajärjestelyjen vähäisestä käytöstä.

- (12) Koulutusjärjestelmää ei ole suunnattu riittävästi Slovakian taloudellisen potentiaalin parantamiseen. Koulutustulokset ja perustaitojen taso ovat kansainvälisesti tarkasteltuna yhä heikkoja, ja ne ovat edelleen heikentyneet vuosina 2012–2015. Lisäksi alueelliset erot ovat edelleen suuria. Heikko menestys liittyy ensisijaisesti opiskelijoiden sosiaalistaloudellisen ja etnisen taustan voimakkaaseen vaikutukseen, yhdenvertaisuuskysymyksiin, koulutuksen saatavuuteen ja osallistavuuteen sekä siihen, että opettajan ammattia ei pidetä kovin houkuttelevana. Vaikka opettajien palkkoja korotettiin kahdessa vaiheessa vuonna 2016 (4 prosenttia tammikuussa ja 6 prosenttia syyskuussa), ja lisäkorotuksia on suunniteltu vuosiksi 2017–2020, kilpailukyvyttömät palkkaehdot ja opettajien jatkokoulutustarjonnan vähäisyys ovat tekijöitä, joiden vuoksi ammatti ei juurikaan houkuttele, varsinkaan mahdollisia uusia opettajia ja maan kehittyneemmillä alueilla asuvia. Äskettäin hyväksytty erottelun vastainen lainsäädäntö, joka koskee syrjäytynyttä romaniyhteisöä, on vielä pantava täytäntöön, ennen kuin se voi tuottaa myönteisiä tuloksia ja lisätä romanien osallistumista kaikille yhteiseen yleisopetukseen, jossa varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- (13) Slovakian julkishallinnon nykyaikaistaminen on käynnissä, mutta korruptio on edelleen haaste. Korruptiota havaitaan edelleen paljon, ja se on merkittävä liiketoiminnan este. Valvontamekanismit ja korruptiontorjuntasääntöjen noudattaminen vaikuttavat edelleen riittämättömiltä, eivätkä väärinkäytösten paljastamista ja pöytälaatikkoyrityksiä koskevat politiikka-aloitteet ehkä riitä ratkaisemaan ongelmaa. Lisäksi monilla aloilla julkisia hankintoja koskevat menettelyt eivät ole parhaiden käytäntöjen mukaisia. Koulutusta kehitetään, jotta henkilöstö voisi hoitaa hankintajärjestelmää tehokkaammin. Eturistiriidat, räätälöidyt tarjouseritelmät ja liiallinen alhaisimman hinnan käyttö myöntämiskriteerinä aiheuttavat kuitenkin edelleen huolta ja johtavat siihen, että laatuun perustuvaa kilpailua on vähän. Julkisiin hankintamenettelyihin liittyvien puutteiden on toistuvasti todettu heikentävän julkisten varojen kohdentamisen tehokkuutta.

- (14) Yritysten on vaikeaa ja kallista noudattaa lainsäädäntöä sekä lainsäädäntö- ja sääntelyprosesseja, jotka muuttuvat usein, eikä maksukyvyttömyysjärjestelyjä useinkaan pidetä riittävän yritysystävällisinä. Äskettäin perustettiin ministeriöiden välinen liiketoiminnan harjoittamista käsittelevä työryhmä, jota johtaa talousministeriön valtiosihteeri. Sen odotetaan esittävän kesäkuuhun 2017 mennessä ehdotuksia toimenpiteiksi, joilla liiketoimintaympäristöä parannetaan. Yrityspalvelusektorilla on Slovakiassa edelleen korkeita sääntelyesteitä. Ongelman ratkaisemiseksi on annettu ammateittain opastusta tammikuussa 2017 komission tiedonannossa ammattipalvelujen sääntelyn uudistamista koskevista suosituksista, joka on osa palvelumarkkinoiden esteiden poistamiseen tähtäävää toimenpidepakettia.
- (15) Oikeusjärjestelmän tuloksellisuuden ja riippumattomuuden parantaminen on Slovakiassa edelleen haaste, vaikka puutteiden korjaamiseksi toteutetaankin toimia. Oikeuslaitoksen tehokkuuteen ja riippumattomuuteen liittyvät huolet eivät ole kuitenkaan hävinneet. Lisäksi julkishallintoa rasittaa edelleen tehottomuus, valmiuksien riittämättömyys ja hajanaisuus. Edistysaskelia ovat henkilöstöhallintostrategian hyväksyminen lokakuussa 2015 ja virkamieslain äskettäinen hyväksyminen. Uusi poliittisesti riippumaton virkamiesneuvosto valvoo jatkossa virkamieslain periaatteiden ja virkamiesten eettisten sääntöjen täytäntöönpanoa. Monimutkainen ja vaikeaselkoinen sääntelykehys mutkistaa energiamarkkinoiden asianomaisten osapuolten suhteita. Viimeaikaiset muutokset jakelutariffien asettamisessa kertovat poliittisten päättäjien ja yritysten vaikutusvallasta. Energian hintoja sääntelevän viranomaisten riippumattomuuden odotetaan vähenevän, kun lainsäädännössä on annettu hallitukselle yksinoikeus nimittää sääntelyviranomaisen puheenjohtaja ja talousministeriölle ja ympäristöministeriölle oikeus puuttua hinnoittelumenettelyihin.

- (16) Komissio on vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Slovakian talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2017 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2017 vakausohjelman ja vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Slovakialle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Slovakian finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyskannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (17) Neuvosto on tutkinut vuoden 2017 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁶ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Slovakia toteuttaa vuosina 2017 ja 2018 toimia, joilla se

1. pyrkii toteuttamaan merkittäviä julkisen talouden sopeutustoimia vuonna 2018 vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osion vaatimusten mukaisesti ja ottaen huomioon tarpeen vahvistaa meneillään olevaa talouden elpymistä ja varmistaa Slovakian julkisen talouden kestävyys; parantaa terveydenhuoltojärjestelmän kustannustehokkuutta, muun muassa toteuttamalla varoille vastinetta -hankkeen;
2. parantaa muita heikommassa asemassa oleville ryhmille suunnattuja aktivointitoimenpiteitä, muun muassa toteuttamalla pitkäaikaistyöttömiä koskevan toimintasuunnitelman ja tarjoamalla yksilöllisiä palveluja ja kohdennettua koulutusta; parantaa naisten työllistymismahdollisuuksia erityisesti lisäämällä kohtuuhintaisia ja laadukkaita lastenhoitopalveluja; parantaa koulutuksen laatua ja lisää romanien osallistumista kaikille yhteiseen yleisopetukseen;

⁶ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. lisää kilpailua ja avoimuutta julkisissa hankinnoissa ja tehostaa korruption torjuntaa vahvistamalla voimassa olevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa; hyväksyy ja toteuttaa kattavan suunnitelman, jonka avulla puututaan yritystoimintaa haittaaviin hallinnollisiin ja sääntelyesteisiin; parantaa oikeusjärjestelmän toimivuutta, muun muassa lyhentämällä siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsittelyaikoja.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
